

om Danmark har teknologisk og produktionsmæssig interesse i det arbejde, der udføres inden for selve raketproduktionen (ELDO), finder rådet, at Danmark bør deltage i den fælles europæiske virksomhed, der er planlagt inden for ESRO. De rumforskningsopgaver, der tages op her i landet eller i samarbejde med enkelte andre lande, som f. eks. det nuværende samarbejde med Norge om ionosfæreforskning, må derefter afpasses efter det stedfindende internationale samarbejde.

Som det vil være undervisningsministeriet bekendt fra skriftlige tilkendegivelser af 23. og 29. f. m. fra formanden for rådets udvalg vedrørende rumforskning, ville en samlet placering af de institutioner, der skal oprettes under ESRO, efter rådets opfattelse have været at foretrække af hensyn til organisationens effektivitet. Rådet finder det derfor beklageligt, at der efter foreliggende oplysninger — så vidt man forstår ud fra politiske overvejelser — nu er truffet beslutning om, at ESRO's organer skal placeres adskilt — med ESTEC i Delft, ESDAC i Darmstadt og hovedsædet i Paris.

Trods indvendingen mod placeringen af organisationens organer kan forskningsrådet dog som følge af den danske interesse i deltagelse i rumforskningsarbejdet anbefale, at Danmark indtræder som medlem af ESRO.“

Dansk rumforskning.

Deltagelsen i det europæiske samarbejde forudsætter, at der til supplerung af ESRO er en national aktivitet på rumforskningens område. En sådan dansk aktivitet har været i gang siden 1961, da man påbegyndte et skandinavisk samarbejde vedrørende ionosfæreforskning ved hjælp af raketbårne instrumenter. Til gennemførelse af et 5-årigt forskningsprogram med en dansk udgiftsandel på ca. 5 mill. kr. bevilgedes 700.000 kr. i finansåret 1961-62, 880.000 kr. i finansåret 1962-63, og i finansåret 1963-64 er der til forskningsprogrammets videreførelse inden for de lagte rammer stillet 763.000 kr. til rådighed. Projektet har hidtil bestået i opsendelse af raketter med videnskabeligt måleudstyr til undersøgelse af ionosfærens karakter i 50 til 110 km højde. Der er foreløbig fra Andoya i Nordnorge opsendt 5 raketter med udstyr, der i første række er udviklet af den danske gruppe. De hidtil bearbejdede resultater af målingerne har været betydningsfulde. Den amerikanske rumforskningsorganisation, NASA, har udlånt telemetreringsudstyr til gennemførelse af de pågældende eksperimenter og har udvist en sådan interesse for de skandinaviske projekter, at der er

indgået en samarbejdsaftale, der også omfatter eksperimenter i forbindelse med raketopsendelser i USA til supplerung af opsendelserne fra Andoya.

Den pågældende aktivitet er nøje fulgt af udvalget for rumforskning, som Danmarks teknisk-videnskabelige Forskningsråd nedsatte i sommeren 1961, efter at den forberedende kommission for det europæiske samarbejde havde påbegyndt sit arbejde. I udvalget findes repræsentanter for forskningsrådet, Københavns universitet, Aarhus universitet, Danmarks tekniske Højskole, Meteorologisk institut, generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, undervisningsministeriet og forsvarrets forskningsråd.

Udvalget arbejder endvidere med planer for andre forskningsprojekter, der vil være passende for et lille land som Danmark, som led i den følgeforskning, der er ønskelig til supplerung af dansk deltagelse i ESRO. Ansvarlige komiteer under den forberedende kommission, COPERS, har således godkendt et dansk forslag om partikelmålinger i forbindelse med den første ESRO satellit og eksperimenter i de første ESRO måleraketter, som skal opsendes i nordlyszonen. Disse forskningsopgaver skal delvis gennemføres i samarbejde med en svensk og en engelsk forskergruppe. Andre forskningsopgaver overvejes af udvalget, og det har stillet forslag om, at der for finansåret 1964-65 bevilges et beløb på 500.000 kr. til gennemførelse af denne følgeforskning.

Hele denne forskningsvirksomhed er planlagt under forudsætning af, at Danmark tilslutter sig ESRO, og en helt ny planlægning må foretages, hvis forskningsvirksomheden ikke kan ske i tilslutning til den europæiske organisation.

Med hensyn til den nævnte følgeforskning, som er under forberedelse kan udtales, at forskningsrådet er meget interesseret i, at den pågældende forskning gennemføres, og det har tilsluttet sig rumforskningsudvalgets forslag om, at opgaverne udvælges på en selektiv basis, således at udgifterne holdes på et niveau, der er forsvarlig under hensyn til, at dansk deltagelse i det europæiske samarbejde forudsætter en dansk indsats.

Til § 1.

I henhold til konventionens artikel XX er konventionen og protokollen for finansiering, finanslovsprotokollen, åbne for undertegnelse indtil den 31. december 1962 af de medlemsstater, som har tiltrådt Meyrin-overenskomsten af 1. december 1960.

Konventionens artikel XXII indebærer muligheder for, at stater, som ikke har undertegnet konventionen, kan tiltræde konventionen og finanslovsprotokollen, såfremt medlemsstaterne i organisa-